

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Tunus

T.C. Tunus Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

TUNUS CUMHURİYETİ

Başkent : TUNİS

Resmi Dili : Arapça Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır

Yüzölçümü: 162.142 km²

Nüfus: 11.708.370 (Ocak 2020)

Önemli Şehirler: Tunis, Sfax, Nabeul, Sousse, Ben Arous, Kairouan, Bizerte, Monastir, Ariana.

Başlıca Limanlar ve Sevkiyat Noktaları: Rades Limanı (Tunis) Sfax Limanı, Sousse Limanı, Bizerte Limanı

TUNUS TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Tunus	2017	2018	2018/2017 % Değişim	2018	2019	2019/2018 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	40.0	39.9	-0,3	39.9	39.0	-2,25
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1,9	2,5	31,6	2,5	1,4	-44
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	3.553	3.512	-1,2	3.512	3.317	-3,5
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,4	7,3	14,1	7,3	6,7	-8,21
İşgücü (Milyon)	4,12	4,14	0,5	4,14	4,17	0,72
İşsizlik Oranı (%)	15,5	15,5	0	15,5	15,1	-2,58
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-4,08	-4,48	9,8	-4,48	-3,86	-13,83
İhracat (Milyar \$)	14,23	15,48	8,8	15,48	14,95	-3,42
İthalat (Milyar \$)	20,67	22,68	9,7	22,68	21,56	-4,93

COVID19 EKONOMİK VE TİCARİ ETKİLERİ

2020

GSYİH Büyüme

Ocak-Haziran **-%11,9**

Tunus Merkez Bankası (BCT)

Ocak-Aralık (Öngörü) **-%8**

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)
Moody's

2021

-%6,5

Ocak-Aralık (Öngörü) **+%4**

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)
Moody's

Enflasyon

Eylül 2020
%5.4

İşsizlik

2. Çeyrek
%18

Covid-19 önemleri çerçevesinde Cezayir ve Libya ile sınırlar kapalıdır.

- Sınırdaki araçlar değiştirilerek ürünlerin geçişine izin verilmektedir.
- Libya ve Cezayir'le ticaret deniz yolu üzerinden devam etmektedir.

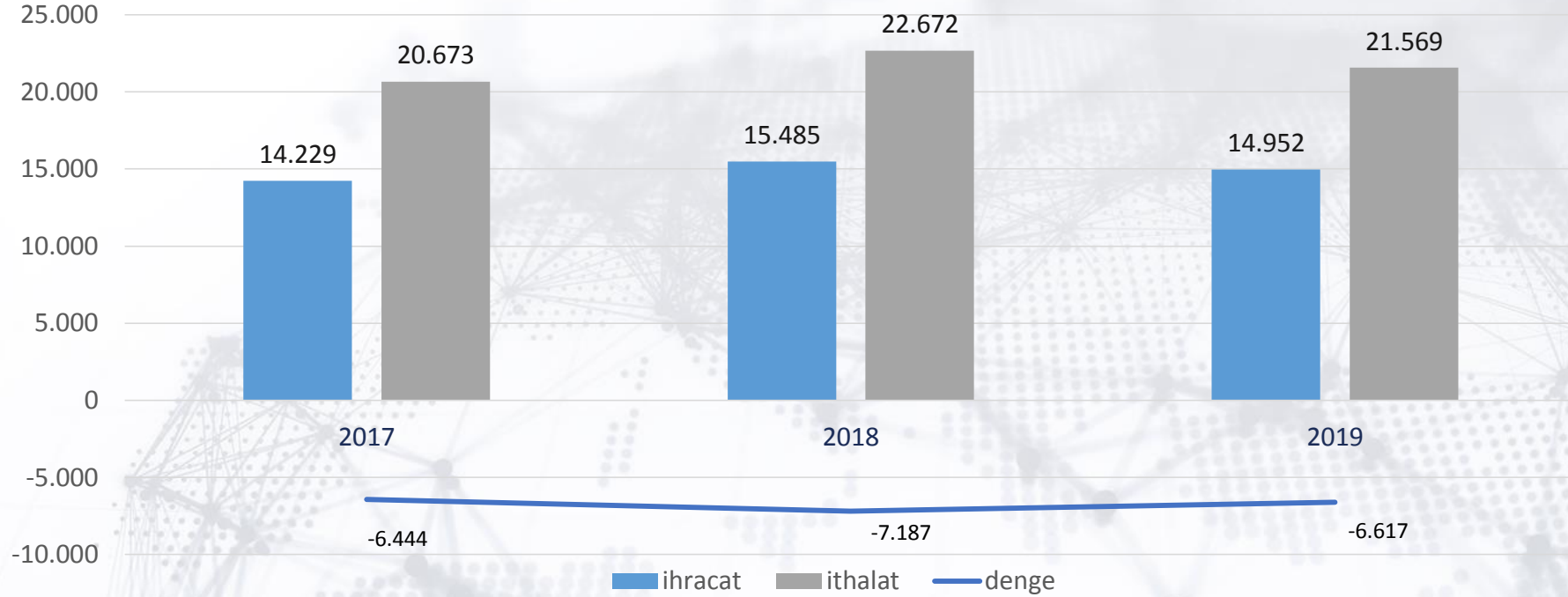
Firmalar

İthalat ihracat işlemleri devam etmektedir.

Birçok firma finansal/mali olarak olumsuz etkilenmiştir.

Tunus'un yıllık Dış Ticaretinin Görünümü (Milyon\$)

Tunus'un dış ticaret açığı yaşadığı başlıca ülkeler 2019

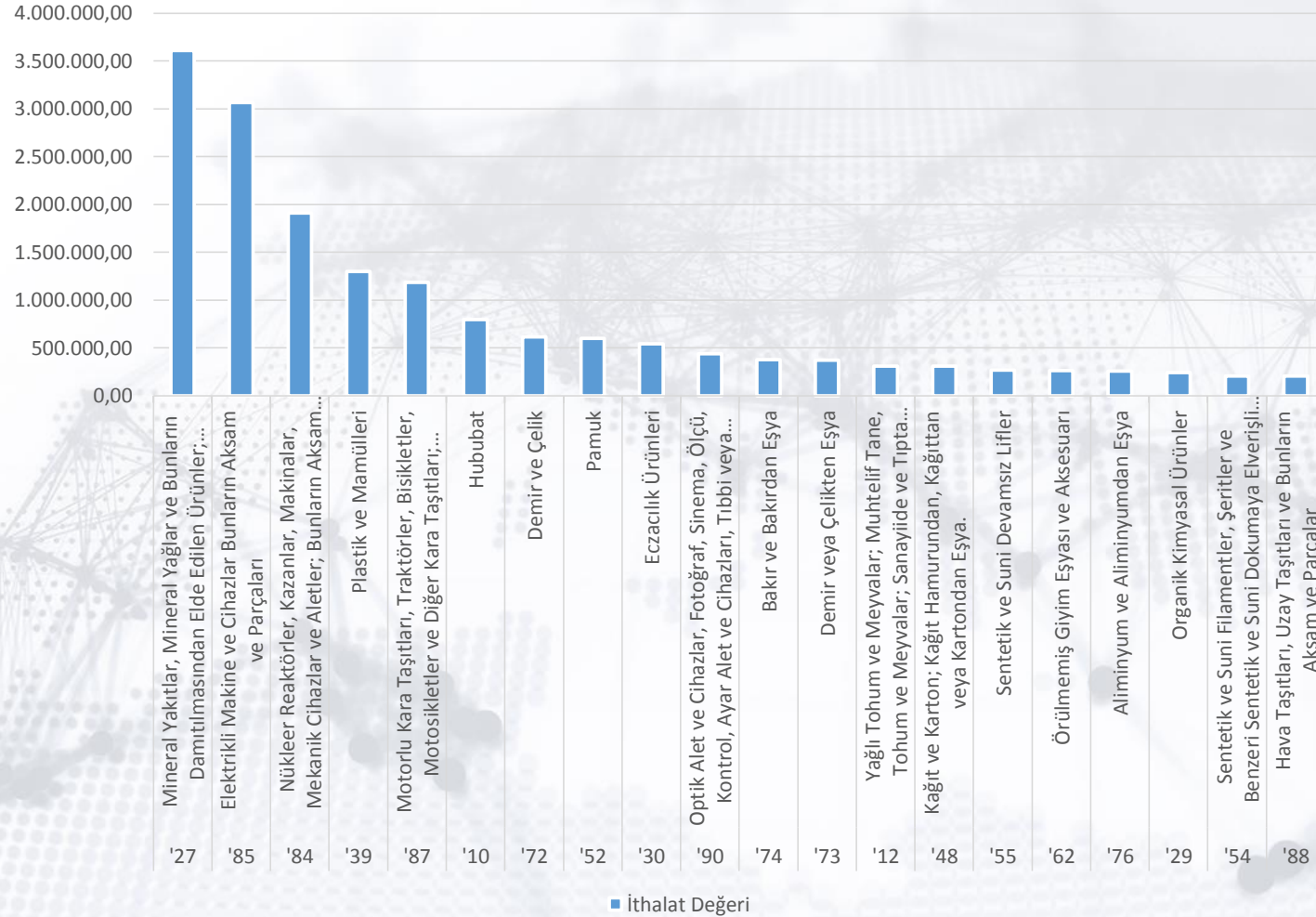
- Çin 1,9 milyar Dolar
- Cezayir 1 milyar Dolar
- İtalya 909 milyon Dolar
- **Türkiye** 840 milyon Dolar
- Rusya 478 milyon Dolar.

Tunus'un dış ticaret fazlası yaşadığı ülkeler 2019

- Fransa 1,2 milyar Dolar,
- Libya 469 milyon Dolar
- Fas 139 milyon Dolar.

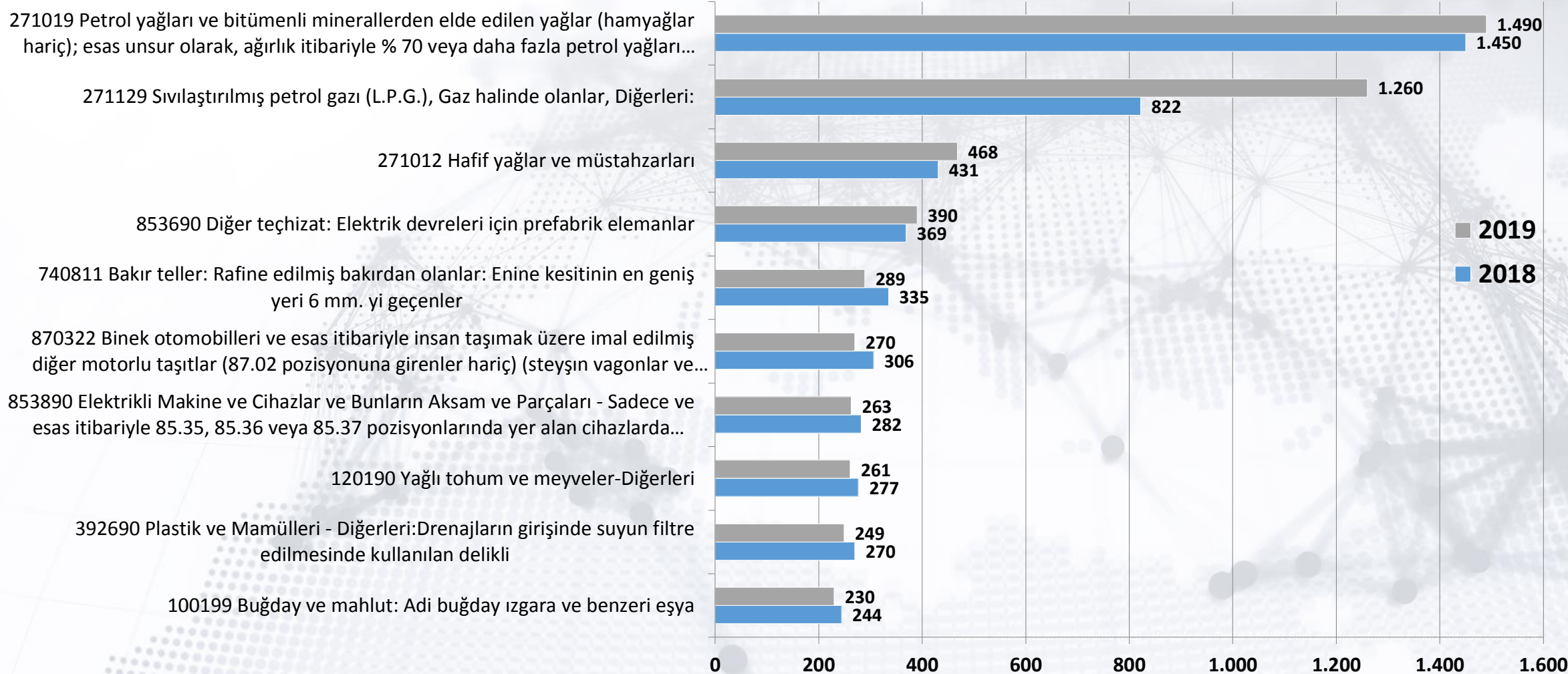

Tunus'un Dünya'dan İthalatı 2019 (Bin\$)

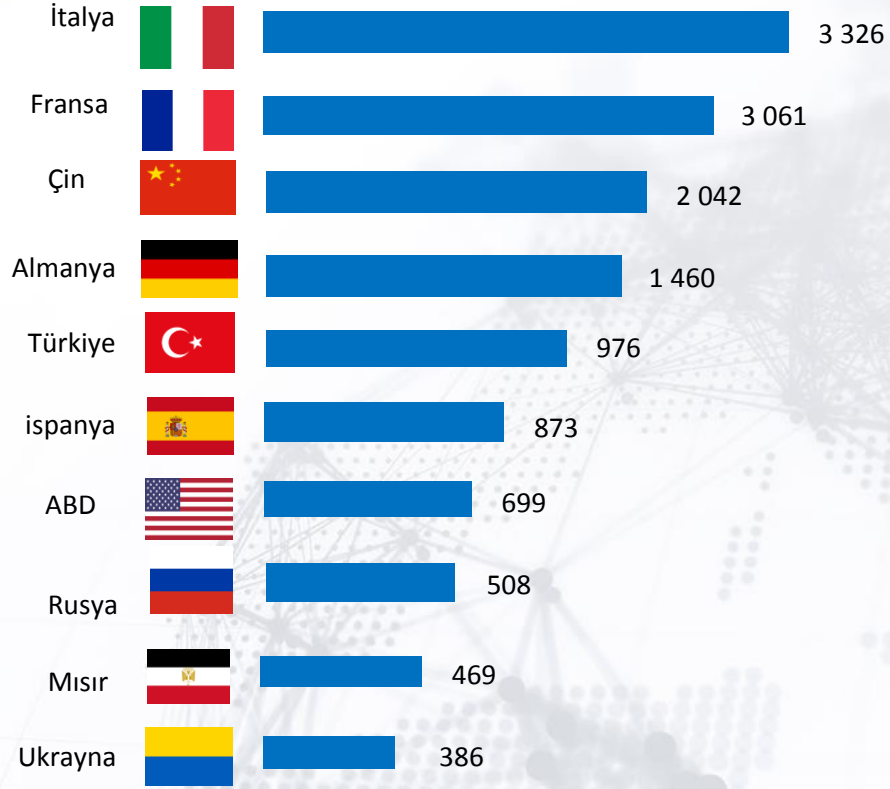

Tunus'un Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün-2019/2018 (Milyon \$)

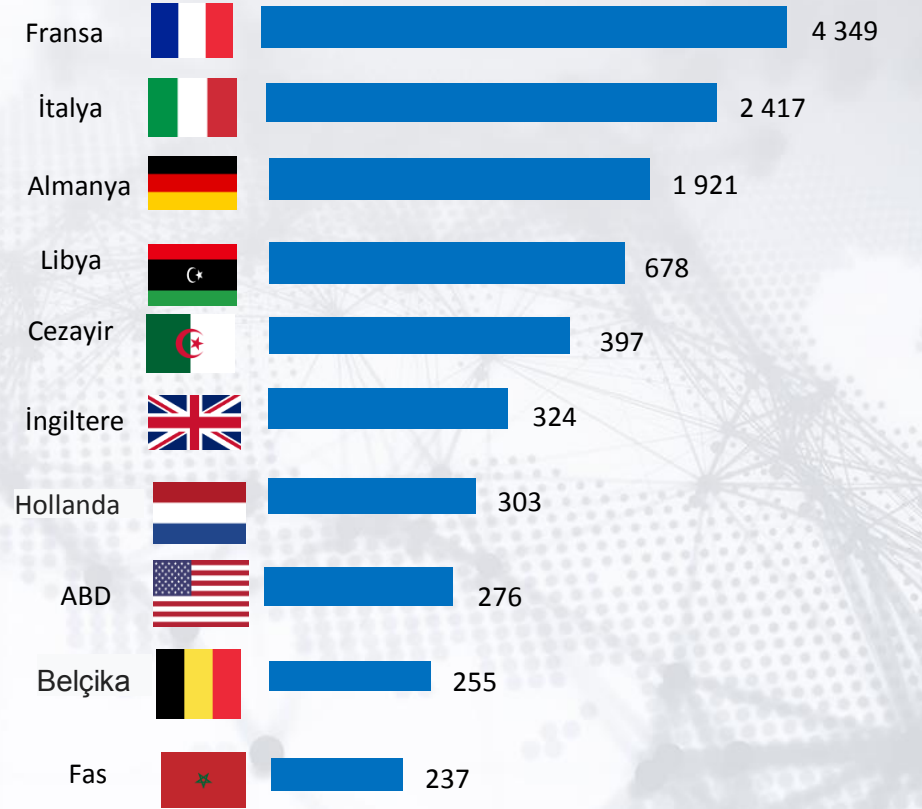

Tunus'un Başlıca Ticaret Ortakları -2019 (Milyon \$)

İTHALAT

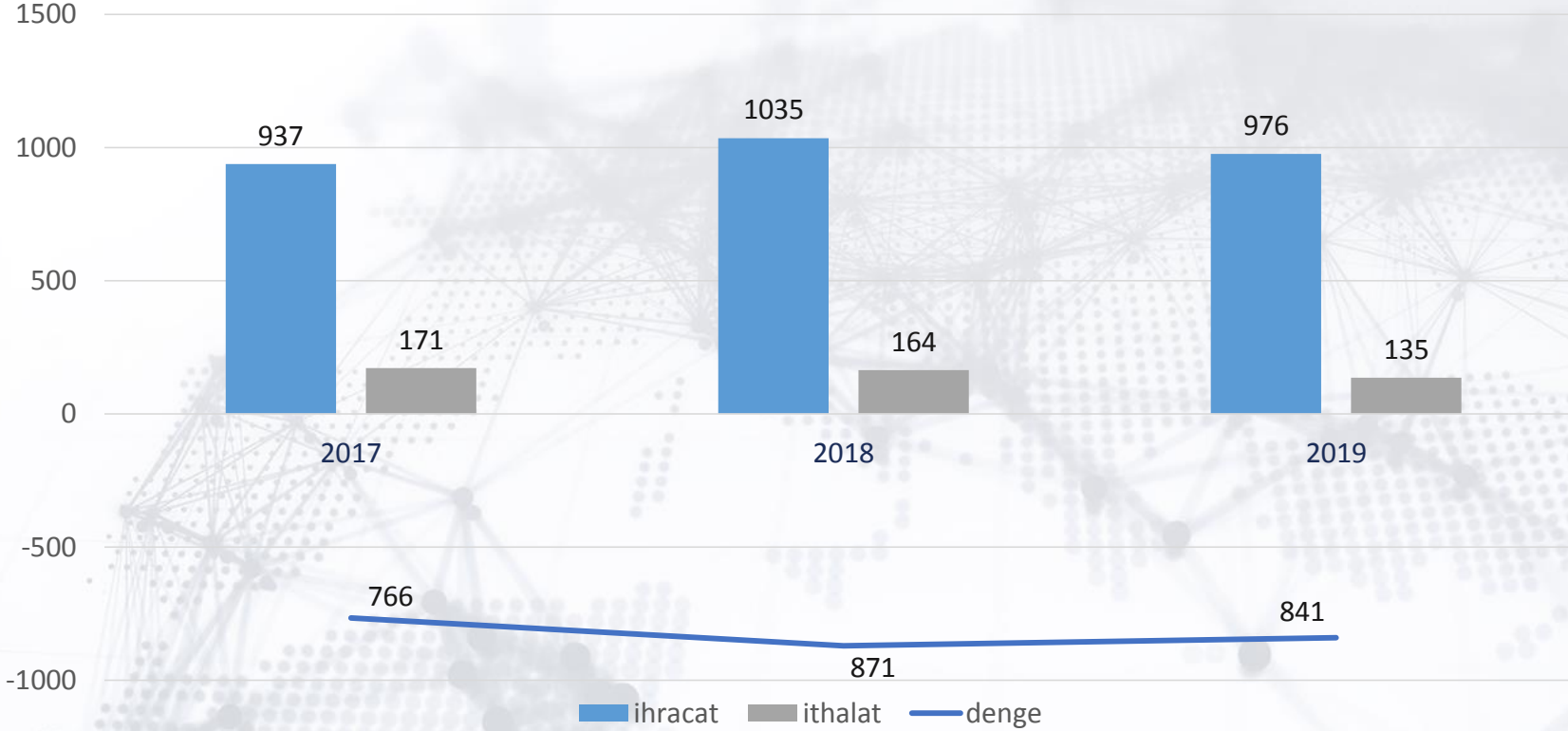
AB ülkelerine yönelik ihracatın payı: %73,9.

İHRACAT

Yıllara göre Türkiye Tunus Ticareti (Milyon \$)

Tunus'un İthalatında Türkiye Payı

%4,54

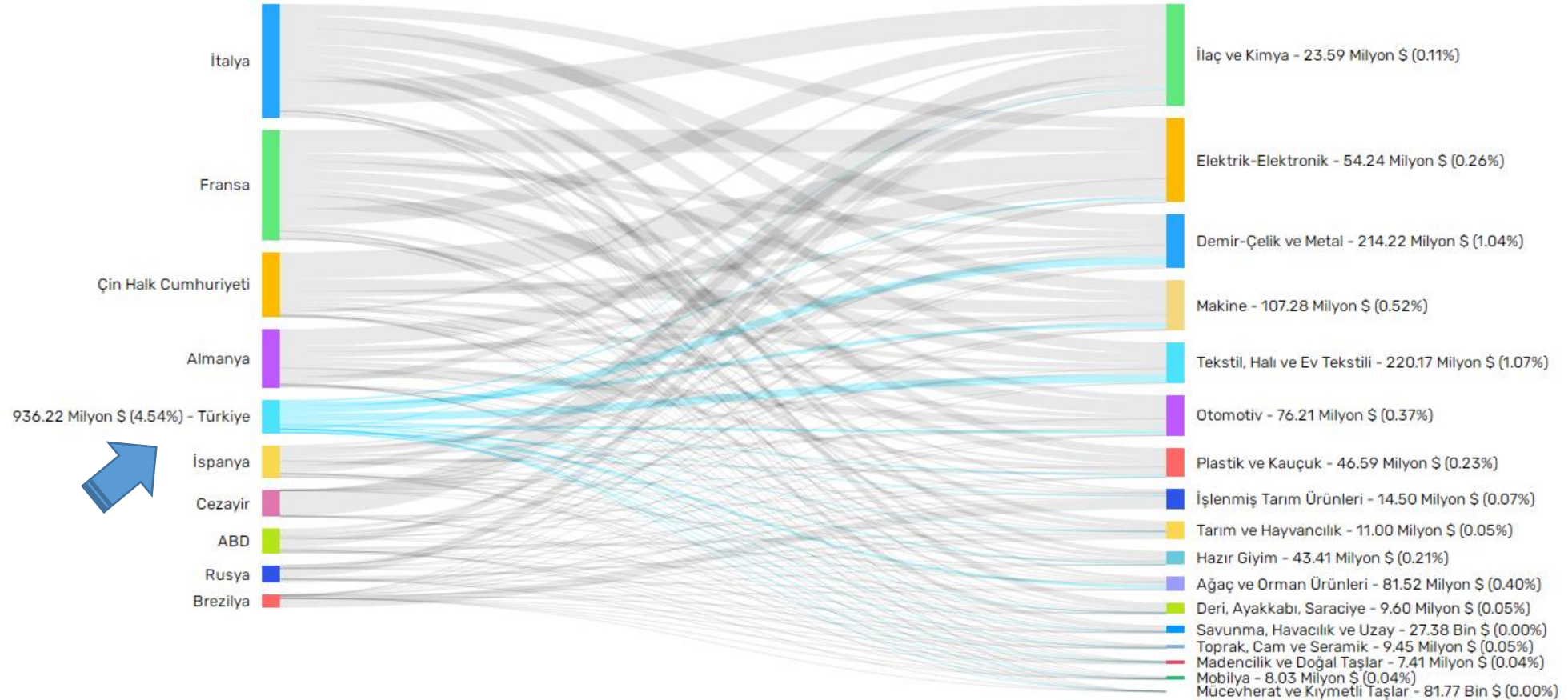
%4,22

%4,55

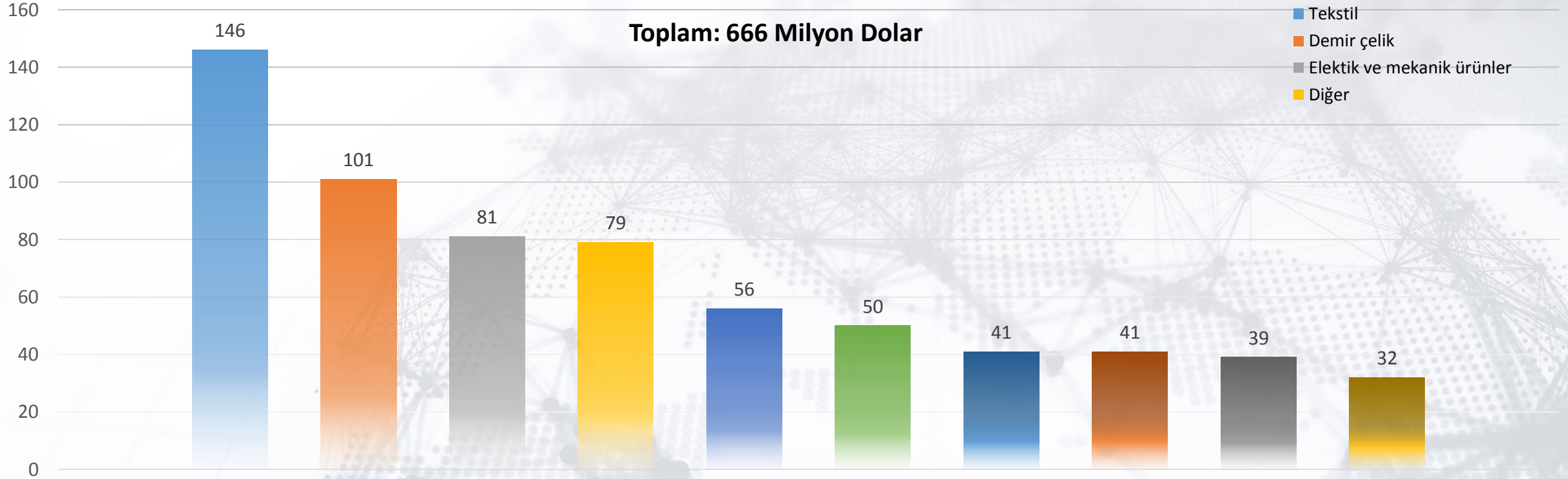
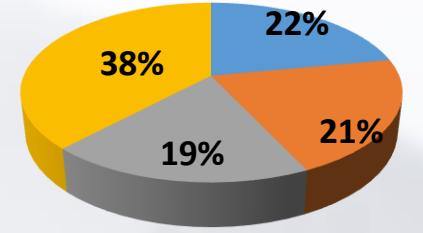
Tunus'un Türkiye'den İthalatında Ürün Grupları ve Payları (2017)

2017

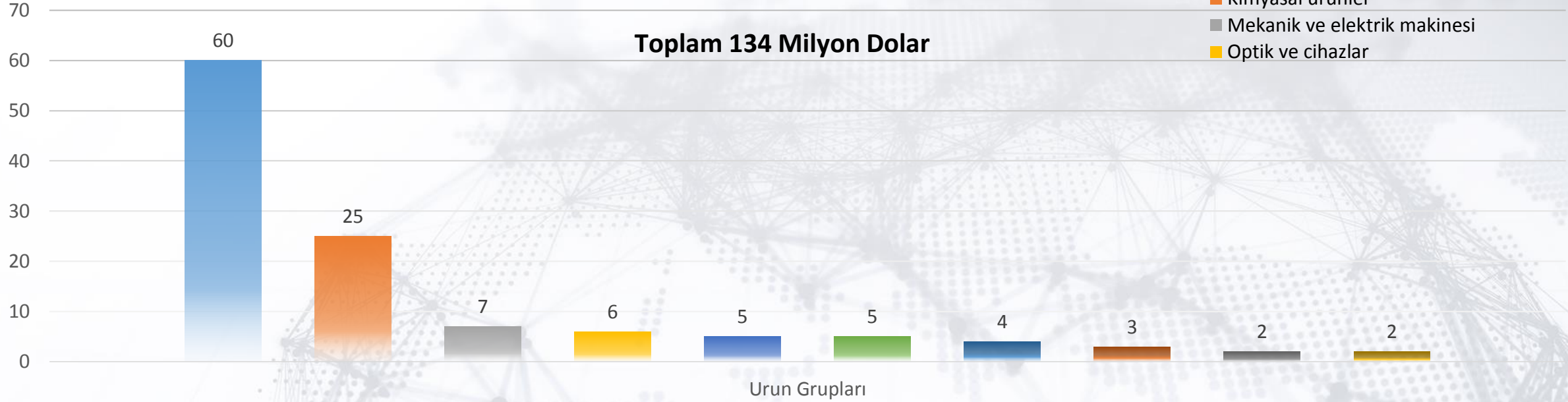
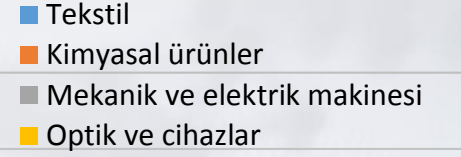
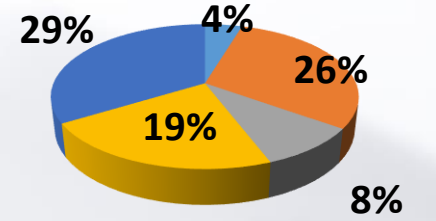
Türkiye'nin Tunus'a İhracatında İlk 10 ürün -2019

- 52 Pamuk ve Mamulleri
- 87 Motorlu Kara Taşıtları vb.
- 27 Kömür ve petrol ürünleri
- 48 Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya
- 72 Dökme demir, demir ve çelik
- 39 Plastikler ve mamulleri.
- 73 Demir veya çelikten eşya
- 84 Nükleer reaktörler, kazanlar ve mekanik cihazlar
- 85 Elektrikli makina ve cihazlar
- 44 Ağaç ve ahşap eşya; odun kömürü

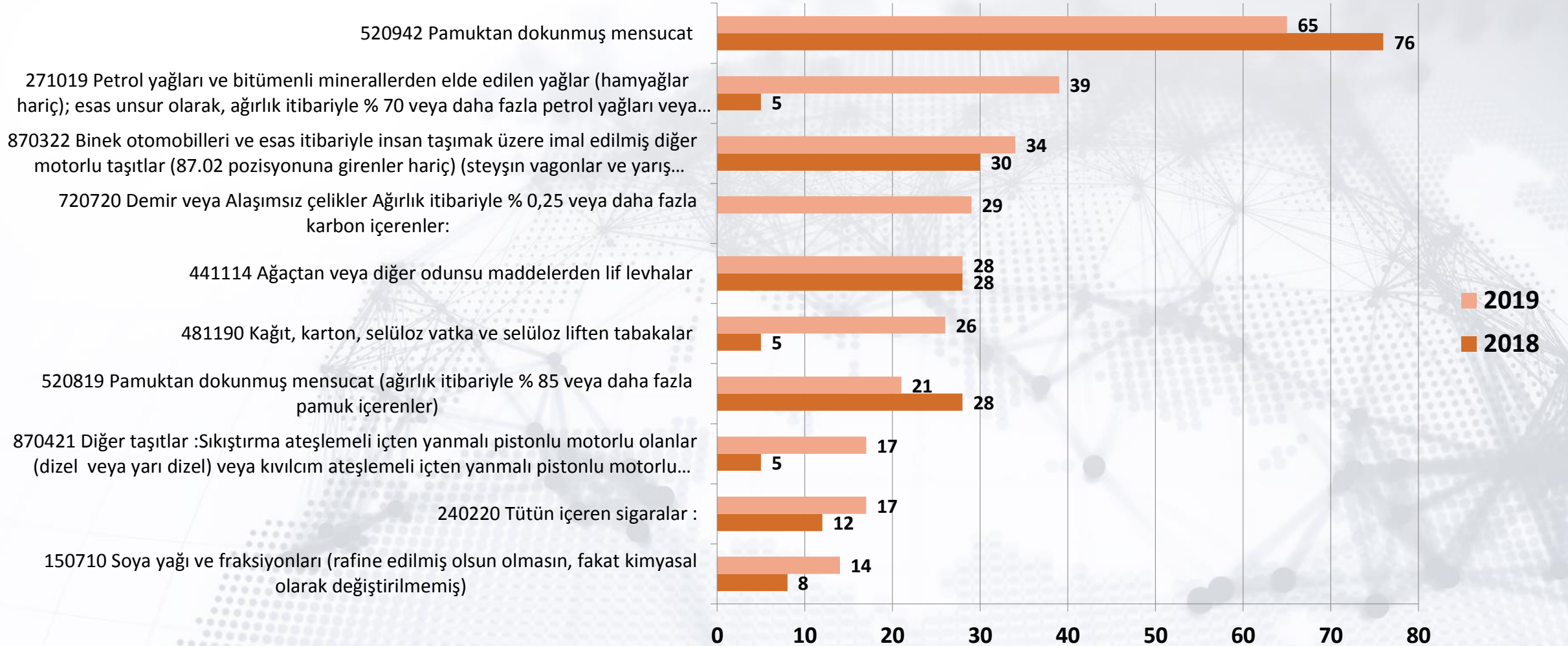
Türkiye'nin Tunus'tan İthalatında İlk 10 ürün -2019

■ 31 Gübreler	■ 90 Optik, Tıbbi ve Cerrahi Cihaz ve Aletler	■ 39 Plastik malzemeler ve plastik ürünler
■ 85 Elektrikli makina ve cihazlar	■ 8 Diğer meyveler	■ 84 Kazanlar, reaktörler ve mekanik cihazlar
■ 52 Pamuk	■ 72 Dökme demir, demir ve çelik	■ 63 Dokünya elverişli maddelerden diğer hazır eşya
■ 28 İnorganik kimyasalar		

Tunus'un Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün 2019/2018 (Milyon \$)

Gümrük Vergileri

Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (COMESA)

Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)

- Avrupa Birliği (AB)
- Mısır, Ürdün ve Fas (AGADIR)
- Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA)
- Arap Ligi Ülkeleri (GAFTA)

İkili Anlaşmalar

- Fas
- Ürdün
- Mısır
- Libya
- Kuveyt
- Cezayir
- Moritanya
- Filistin
- Suriye
- Sudan
- Senegal
- İran

Türkiye-Tunus Serbest Ticaret Anlaşması

25. - 97. fasıllar kapsamı sanayi ürünleri gümrük vergisinden muaftır.
(dokunmuş halı ve yer kaplamaları, el işi danteller, el örgüsü duvar halıları, yer bezleri, bulaşık bezleri ve kullanılmış giyim eşyası hariç)

İstisnai Gümrük Vergisi Önlemi

- Türkiye-Tunus Serbest Ticaret Anlaşması eki Liste II kapsamı Türkiye menşeli ürünlerden 33, 34, 40, 48, 61, 62, 63, 64, 72, 76, 84, 85 fasıllarına ait olanlar için yürürlükteki gümrük vergisinin %90'ı oranında uygulanmaktadır.
- Bu şekilde hesaplanacak gümrük vergisinin %25'i geçmesi halinde: uygulama %25 olarak yapılmaktadır.

(Örneğin gümrük vergisi %30 ise: $30 \times 0,90 = \%27$ uygulamada %25 olarak işlem görmektedir. Gümrük vergisi %15 ise: $15 \times 0,90 = \%13,5$ olarak işlem görmektedir).

Uygulama

- Tunus tarafınca önleme konu gümrük vergilerine ilişkin indirim takviminin, 1 Ocak 2022 itibariyle başlatılması
- Tunus'un gümrük vergisi dışında ithalatta uyguladığı diğer vergilerde ülkemiz veya diğer ülke menşeli mallara herhangi bir indirim veya istisna bulunmamaktadır.
- Söz konusu STA kapsamında Türk menşeli sanayi ürünleri için uygulanan gümrük vergisi imtiyazının geçerli olabilmesi için EUR 1 belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

İhaleler

- Tunus'ta ihaleler genelde Fransızca olarak ülke çapında yayınlanan "La Presse ve/veya Le Temps" gazetelerinde, ayrıca ilgili Bakanlıkların web sayfalarında duyurulmaktadır.
- Tunus'ta açılan ihalelerin aşağıda yer alan linkler üzerinden takip edilmesi mümkün bulunmaktadır.
www.marchespublics.gov.tn/onmp/content/index.php?lang=en
www.appeloffres.com/comm/entree.asp
- E-ihale sistemi « Tunisian e-procurement system TUNEPS
www.tuneps.tn

Sistemden yerli yabancı tüm firmaların e-imza ile faydalanması ve tüm proje ve ihaleler hakkında bilgi sahibi olması mümkün hale gelmiştir.

TEŞVİKLER

Bölgesel destekler

- 1.grup kalkınmada öncelikli bölgede yer alan projeler için %15 yatırım primi (üst limit 1,5 milyon TD)
- 2.grup kalkınmada öncelikli bölgede yer alan projeler için %30 yatırım primi (üst limit 3 milyon TD)

<http://www.tunisieindustrie.nat.tn/fr/dr.asp> sayfasından Tunus haritası üzerinde ilgilenilen ilin üzerine tıklayarak detaylı bilgiye erişmek mümkündür.

Altyapı destekleri

- 1.grup kalkınmada öncelikli bölgede yer alan sanayi projeleri için altyapı harcamalarının %65'i (üst limit 1 milyon TD ve toplam maliyetin %10'unu geçmemek kaydıyla)
- 2.grup kalkınmada öncelikli bölgede yer alan sanayi projeleri için altyapı harcamalarının %85'i (üst limit 1 milyon TD ve toplam maliyetin %10'unu geçmemek kaydıyla)

Tarım ve Balıkçılık

- Orta ve büyük çaptaki projeler için %15, küçük çaplı projeler için ise %30 yatırım primi desteği,
- 10 yıl vergi muafiyeti 11.yıldan sonra %10 oranında vergi.

Öncelikli sektörler:

- Belirlenen 20 öncelikli sektörde yapılan yatırımlar için 1 milyon Tunus Dinarı üst limit ile %15 yatırım primi desteği,

Tunus'ta öncelikli sektörler arasında nanoteknoloji, biyoteknoloji, elektronik sanayi, gıda sanayi, otomotiv sanayi, havacılık, denizcilik, demiryolu sanayi, tekstil ve giyim sanayi, bilgi iletişim teknolojileri ile yenilenebilir enerjiler yer almaktadır.

Tunus'ta yatırımcılar için verilen tüm teşviklere Tunus Yatırımları Geliştirme Ajansı (FIPA) internet sayfasından erişmek mümkündür.

http://www.investintunisia.tn/En/provided-financial-incentives_11_622

TUNUS - BAZI ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Havacılık

Airbus uçaklarının muhtelif parçaları, montaj ve kabloları

€ 510 Milyon İhracat (2018)

Otomotiv

Otomobillerde kullanılan kablo sistemleri ve elektronik kart ve aksam, yedek parça

€ 1,6 Milyar İhracat (2017)

Tıp ve Eczacılık Ürünleri (İlaç)

Mağrip ülkeleri arasında tıp sektöründe öne çıkmaktadır.

€ 165 Milyon İhracat (2018)

Ürün ve hizmet sektörlerinde, Tunus üzerinden Akdeniz ve tüm Afrika bölgesini de göz önünde bulundurarak ihraç pazarlarımıza erişimimizi artırmamız önem taşımaktadır.

TUNUS'A İHRACATIMIZDA ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

- sınavi üretim faaliyetlerinde kullanılabilir ürünler
- her türlü makine ve teçhizat (üretim hatları ve makineleri dahil)
- ilaç, dezenfeksiyon cihazları, tıbbi cihaz, hastane ekipmanları
- elektrik-elektronik sanayii ürünleri, elektrikli makine ve kablolar
- ambalaj malzemeleri
- tekstil ve gıda sanayi hammaddeleri ve ara malları
- otomotiv yedek parçaları, plastik sanayii ürünleri

POTANSİYEL YATIRIM ALANLARI

- Kimya Sanayi, Gıda Sanayi, Makine ve Metal Sanayi
- Altyapı yatırımları – Müteahhitlik alanında işbirliği
- Yenilenebilir Enerji
- Telekomünikasyon ve Bilişim (Yazılım)
- Sağlık sektörü yatırımları, Biyoteknolojik ürünler
- Lojistik

Tunus pazarına giriş

- Tunus'lu firmalarla randevular
- İş gezisi
- Tunus'ta düzenlenen uluslararası fuarlara katılım sağlama
- Büyük alıcıları Türkiye'ye firmanıza davet etmek
- Ticari ilişkiler: bilgi ve tecrübeler
- Tunus'ta yatırım kararı, firmanız temsilciliğinin oluşturulması, bayilik verilmesi veya distribütörlük verilmesi, satış mağazası, showroom veya dağıtım deposu

Tunuslu firmalarla iletişim

Fransızca veya Arapça önemli

Kovid-19 pandemisi

- Sanal toplantı
- B2B

TUNUS: ÖNEMLİ NOKTALAR

Tunus bankacılık sistemi

- yerli ve yabancı bankalar müşterilerinin Tunuslu veya yabancı olmasına göre farklı işlemler uygulamaktadır.
- yabancı firmalar (özellikle off-shore firmalar) off shore bankalarla çalışabilirken Tunuslu firmalar sadece Tunuslu (in shore) bankalarla çalışmak zorundadır.
- off shore bankalar uluslararası bankacılık sistemine tabidir ve her tür para transferi bu bankalar üzerinden mümkün bulunmaktadır.
- Tunuslu firmaların çalıştığı Tunus bankaları Merkez Bankası izni olmaksızın döviz transfer edememektedir.
- Tunus'lu firmalar Dinar olarak para yatırabilir veya çekebilir: Banka döviz olarak uluslararası para transferini (SWIFT) gerçekleştirir.
- Tunus vatandaşları yurt içinde döviz hesabı da açtıramamaktadır.

Tüketici: Nakit, banka kartı ve çek kullanımı

E-Ticaret: Kullanım

İhracat Alacağıın Tahsili

- Akdreditif L/C
- Vesaik Mukabili CAD

Şirket Kurulumu

- İç Ticaret Şirketi: %51 %49 Kuralı
- İhracat Şirketi: %100 Yabancı mümkün.
- (2. seneden itibaren yerel piyasaya üretimin %30'unu arz edebilir)
- Şirket Kurulumu: 2000-3000\$
- (şirketin türüne ve hizmet alınacak şahıs/şirket/avukat ücretlerine göre farklılık gösterebilir)

Güçlü Yönler

- AB ve Afrika Pazarına Yakınlık
- AB ile STA
- Fas, Cezayir, Mısır, Libya ve Ürdün STA
- Yatırım Teşvik Sistemi
- Dolar ve Avro kurunun görece istikrarı
- Lojistik Açısından Elverişli Konum

Fırsatlar

- Sanayisinin gelişme yolunda olması
- Yeni/farklı ürünlerin talep bulabileceği bir pazar olması
- Üretim yapmanın yanı sıra teknoloji götürerek diğer şirketlerle kümelenme oluşturmanın kalıcılığı sağlaması
- Başarının çabuk farkedilmesi
- Türk dizilerinin tanıtım gücü

Zayıf Yönler

- 11 Milyon nüfus
- İş yapma kültürünün pratik ve hızlı olmaması
- Alt ve Yan Sektörlerde Zayıflık (Mal Tedariki)
- Liman ve gümrük işlemlerinin yavaşlaması
- Bürokratik süreçlerin zaman alabilmesi
- Dil Engeli

Tehditler

- Covid-19'un ekonomide yarattığı kırılganlık
- Küresel salgının Tunus'lu firmalar üzerindeki olumsuz etkisi
- Alacak Sorunları
- İyi bir planlama ve kalıcı bir konumlanma yapmayan firmaların başarısız olması

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

T.C. Tunus Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği